

Ontwerp-verordening dierlijke meststoffen in Noord-Brabant vastgesteld

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben de tekst vastgesteld van de ontwerp-verordening Dierlijke Meststoffen waarmee de provincie een eerste aanzet hoopt te kunnen geven tot de aanpak van het mestoverschottenprobleem. Het ontwerp stelt een maximale mestgift per hectare, waardoor bodemverontreiniging door de veehouders wordt voorkomen. De mestoverschotten zullen worden afgevoerd door loonwerk- en transportbedrijven.

Op deze manier wordt akkerbouwers dierlijke mest van goede kwaliteit aangeboden. De omvang van mesttransporten zal sterk groeien.

In december wordt de ontwerp-verordening aan Provinciale Staten voorgelegd, waarna de verordening op 1 januari aanstaande in werking zal treden.

Mestoverschotten

Noord-Brabant is de provincie met de grootste mestoverschotten. Mestoverschotten zijn een bedreiging geworden voor het milieu en daarmee voor de gezondheid van mensen, dieren en planten.

De rijksoverheid werkt al jaren aan de Meststoffenwet, die – samen met de Wet Bodembescherming – het mestgebruik zal gaan regelen. Als noodmaatregel werd op 2 november 1984 de Interimwet Beperking Varkens- en Pluimveehouderijen afgekondigd.

Deze noodwet betekende een bouwstop, waardoor het mestoverschot van varkens en pluimvee vooralsnog is bevroren. De Superheffing zorgt voor bevroering van het rundveemestoverschot.

De afkondiging van beide nieuwe wetten is vertraagd. Het provinciaal bestuur kan echter niet langer wachten op maatregelen en heeft zelf een verordening gemaakt.

Mestpasje

Oplossing van het probleem wordt gezien als een verantwoordelijkheid van de Brabantse boeren. De verordening verbiedt daarom het uit (laten) rijden en vervoeren van mest zonder provinciale vergunning.

Deze vergunning bestaat uit een mestpasje dat elke chauffeur van een voertuig dat mest vervoert aan surveillerende opsporingsambtenaren dient te kunnen laten zien.

In het voorjaar van 1986 zullen de aanvraagformulieren voor zo'n vergunning op ruime schaal verkrijgbaar zijn. Op het formulier dient de aanvrager zelf zijn mestbalans op te stellen. Het saldo geeft de aanvrager door aan de provincie, waarna hem de vergunning wordt verleend.

Normering

Behalve de mestvergunning komt er een bemestingsmaximum, uitgedrukt in droge stoffeenheden (DSE) per hectare.

Het gehalte aan droge stof is eenvoudig vast te stellen. Voor het gewas is echter het aandeel aan stikstof, fosfaten en kali in de mest het meest van belang.

Als uitgangspunt is de IB-norm genomen; dat is de bemestingsnorm zoals die door het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid wordt aanbevolen.

TABEL I.

Verordening dierlijke meststoffen Noord-Brabant	
DSE = Droge Stof Eenheid	
1 DSE =	1 kilo droge stof varkens- en kippenmest
1 DSE =	½ kilo droge stof (mest)kalverdrijfmest
1 DSE =	1½ kilo droge stof rundvee-, mestkuikens- en kalkoenenmest
NORMERING 1986: 7.600 Droge Stof Eenheden per hectare	

Over drie jaar hoopt de provincie dat de bemesting teruggebracht is tot 1,5 maal de IB-norm. Voor 1986 wordt gehoopt 1,8 maal de IB-norm te bereiken. In tabel II is af te lezen hoeveel ton mest er in 1986 op een hectare cultuurgrond mag worden aangebracht.

Het maximum bedraagt in 1986 7600 DSE uitgedrukt in varkensmest. De DSE is afgeleid uit een vergelijking van de mineralengehaltes in de verschillende soorten mest, waarbij uiteindelijk door middel van afronden drie soorten mest worden onderscheiden: kalvermest, mest van varkens en kippen en als derde categorie de mest van rundvee, slachtkuikens en kalkoenen.

Boekhouding

Over het in de vergunning vastgestelde overschot dient de producent zelf een boekhouding bij te houden, waarin hij aangeeft wat hij met zijn overschot heeft gedaan. Het overschot kan hij onder eigen verantwoording afzetten, maar ook, tegen betaling, aanbieden aan de Mestbank.

TABEL II.

Omreken-tabel	Normering 1986: 7600 DSE =	Gemiddeld DS-gehalte	Gem. max. toelaatbare bemesting p/ha
<i>Dunne Mest</i>			
(mest)kalvermest	3.800 kg DS	2 %	190 ton
rundveemest	11.400 kg DS	9,5 %	120 ton
mestvarkensmest	7.600 kg DS	8 %	95 ton
zeugenmest	7.600 kg DS	4 %	190 ton
kippenmest	7.600 kg DS	14 %	54 ton
<i>Vaste Mest</i>			
rundvee (grupstal)	11.400 kg DS	21,5 %	53 ton
varkensmest	7.600 kg DS	23 %	33 ton
kippen-vochtig	7.600 kg DS	32 %	24 ton
kippen-droog	7.600 kg DS	58 %	13 ton
kippen			
strooisel-deeppit	7.600 kg DS	53 %	14 ton
slachtkuikens	11.400 kg DS	58 %	19 ton
kalkoenen	11.400 kg DS	45 %	25 ton

De Mestbank zorgt dan voor transport en een verantwoorde afzet. Daarbij zal nog meer dan voorheen de medewerking van loonwerkers en mesttransportbedrijven worden ingeroepen. Daar zij een belangrijke schakel vormen in het totale systeem zullen ook zij een eenvoudige boekhouding moeten voeren.

Hun boekhouding zal bestaan uit het maandelijks insturen van overzichten van alle door hen verzorgde mesttransporten.

Voorzichtig begin

De ontwerp-verordening zal het mestoverschot in 1986 niet doen verdwijnen. Het probleem wordt voorzichtig aangepakt en iedereen die met mest te maken heeft wordt erbij betrokken. Uit de boekhoudingen zal het provinciaal bestuur zich een beeld kunnen vormen van de omvang van het overschot, van de overbemesting, van de gebieden waar het overschot ontstaat en waarheen het overschot zou kunnen worden afgevoerd.

Bovendien wordt strafrechtelijke vervolging mogelijk gemaakt.

Om praktische problemen te voorkomen is het maximum ruim gesteld.

Op langere termijn zal de landelijke wetgeving de rol van deze Brabantse verordening overnemen en zullen de normen ook strenger worden. Noord-Brabant loopt daar echter nu al op vooruit.

In 1986 zullen de gevolgen het meest merkbaar zijn op de grote veehouderijen met weinig cultuurgrond.

De IB-norm die Brabant hanteert wijkt af van de norm die de ministers Braks (Landbouw) en Winsemius (Milieu) in de toekomst willen hanteren. Zij gaan uit van een norm waarbij de hoeveelheid fosfaat die de grond en het gewas kunnen opnemen uitgangspunt is. Aan deze fosfaatkosten wordt thans gewerkt. De norm wordt opgenomen in de meststoffenwet. Omdat invoering van deze wet en de wet bodembescherming vertraging hebben opgelopen – de streefdatum van 1 januari 1986 wordt niet gehaald – zijn GS van Noord-Brabant 'in nauw overleg met het bedrijfsleven' met de eigen verordening gekomen.

In landbouwkringen bestaat verzet tegen invoering van de fosfaatkosten, omdat deze verder gaat dan de IB-norm. Minister Braks heeft toegezegd de fosfaatkosten gefaseerd in te zullen voeren. Zolang de meststoffenwet en de wet bodembescherming nog niet zijn ingevoerd blijft de interimwet, 'het wetje van Braks', van kracht. Met deze vorig jaar november van de ene op de andere dag afgekondigde noodwet hebben Braks en Winsemius de uitbreiding van de varkens- en pluimveehouderij grotendeels aan banden gelegd teneinde de groei van het mestoverschot in te dammen.